

Informatieblad: Ipé

Andere namen:	Bethabara, pau d'arco, ipé, tauary{*}, caixeta (Brazilië), guayacan polvillo (Colombia), guayacan, madera negra (Ecuador), ebène vert, ebène jaune (Frans Guyana), bowwood, whalebone greenheart (Guyana), cortez (Honduras, Nicaragua, Costa Rica), amapa (Mexico), guayacan (Panama), lapacho negro, guayacan (Paraguay, Argentinië), tahuari (Peru), groenhart (Suriname), flor amarillo (Venezuela). {*} verwerpelijke naam.
Botanische naam:	Tabebuia serratifolia (Vahl) Nicholson (Surinaams groenhart) (= Tecoma spec. div.), Tabebuia ipé (Mart.) Standl., T. cassinioides DC., T. guayacan Hemsl., T. longiflora Standl.
Familie:	Bignoniaceae.
Groeigebied:	Tropisch midden- en zuid-Amerika.
Boombeschrijving:	De vele soorten en het grote verspreidingsgebied zijn er de oorzaak van dat de afmetingen van de bomen en de houteigenschappen sterk verschillen. Hoogte 30-40(-65) m met een diameter van 0,6-0,9(-1,8) m. De takvrije rechte cilindrische stammen kunnen tot 8-40 m lang zijn en hebben aan de voet soms wortelaanzetten.
Aanvoer:	Gekantrecht hout, parket en vloerhout.
Houtbeschrijving:	Hieronder wordt beschreven groenhart uit Suriname. De andere Tabebuiasoorten zijn wat lichter in gewicht, maar zijn uiterlijk en anatomisch niet of nauwelijks van Surinaams groenhart te onderscheiden. De meeste sterkte-eigenschappen van de andere Tabebuiasoorten (met een lagere volumieke massa) zijn lager. Het groenachtig bruine tot groenachtig geelbruine kernhout is duidelijk te onderscheiden van het geelachtig grijze 40-80 mm brede spint. De kern vertoont dikwijls lichte tot donkere zones waardoor het enigszins gestreept kan lijken. Ook als er kruisdraad aanwezig is, kan door de lichtval een decoratieve fijne streep-tekening aanwezig zijn. Ipé heeft een vrij gelijkmatige structuur zonder uitgesproken tekening. Het hout bevat de inhoudsstof lapachol die op het langsvlak als (groen)gele streepjes zichtbaar is. Lapachol kleurt in aanraking met ammonia rood, waardoor ipé (Surinaams groenhart) van bijvoorbeeld demerara groenhart is te onderscheiden. Het hout is zeer hard en sterk, moeilijk splijtbaar en zeer elastisch.
Houtsoort:	Loofhout.
Draad:	Recht, soms kruisdraad of onregelmatige draad.
Nerf:	Fijn.
Werken:	Middelmatig.
Drogen:	Vrij langzaam, geringe neiging tot vervormen en scheuren.
Bewerkbaarheid:	Door zijn hoge volumieke massa moeilijk te bewerken en snijvlakken stampen snel af. Bij het schaven wordt aanbevolen kleine snijhoeken te gebruiken om problemen bij kruisdraad te voorkomen. Ipé laat zich glad afwerken. Een goede afzuiging van het houtstof wordt aanbevolen, aangezien het vrijkomende lapacholstof bij daarvoor gevoelige mensen een huidaandoening (dermatitis) kan veroorzaken.
Spijkeren & schroeven:	Voorboren noodzakelijk.
Lijmen:	Gezien de hoge volumieke massa waarschijnlijk niet zonder problemen.
Buigen:	Niet bekend. Is wel zeer buigzaam.
Oppervlakafwerking:	Goed.

Impregneerbaarheid: Kernhout 4.

Bijzonderheden: De stof lapachol die huidallergieën kan veroorzaken bij bewerkers, bevat het derivaat desoxylapachol (0,4%). Lapachol geeft in contact met alkaliën een donkerrode kleur. De bast bevat ± 5% looistof. Het hout bevat een paarse kleurstof die oplost in water en "bloeden" kan veroorzaken.

Toepassingen: Voornamelijk voor constructiewerken (bruggen- en scheepsbouw en havenwerken), dwarsliggers, buiten- en binnentimmerwerk, parket, vloeren, meubels, draaiwerk, snijwerk, bedrijfsvloeren, schuttersbogen, houten hengels, wandelstokken, gereedschapsstelen (als vervanging voor hickory of essen), tuinhout, tuinmeubilair, zou een van de beste houtsoorten zijn voor spaken in houten wielen in de rijtuigbouw. In Brazilië veel gebruikt in de carrosseriebouw.

Technische eigenschappen

Duurzaamheid	Duurzaamheidsklasse 1.
Janka hardheid	Langsvlak 13.700-16.700 N.
Schuifsterkte	17,5 N/mm ² .
Druksterkte	75 N/mm ² .
Buigsterkte	142 N/mm ² .
Elasticiteitsmodulus	15.200 N/mm ² .
Volumieke massa vers	Vers 1200-1300 kg/m ³ .
Volumieke massa 12%	(950-)1050 (-1150) kg/m ³ bij 12% vochtgehalte.

Diverse projecten met Ipé

Ipé - wandbekleding

Ipé - plafond

Ipé - planken

Ipé - plafond

